

CYKELSTRATEGI FOR ODDER KOMMUNE

ET BUD PÅ AT ANVENDE CYKLEN MERE OFFENSIVT TIL AT AKKUMULERE
AFLEDT ØKONOMI I KOMMUNEN.

Odder
Kommune

Cykelstrategi for Odder kommune

Cykelstrategien er udviklet i en arbejdsgruppe med følgende sammensætning

*Kenth Halfdan Ferning
Kommunaldirektør*

*Leo Kristoffersen
Vej og Park*

*Karsten Geertsen
Udvikling og erhverv*

*Bent Mortensen
Natur og Miljø*

*Anne-Mette Andersen
Planstrategi og kommuneplanlægning*

*Gitte Rasmussen
Vejområdet*

*Julie Boysen
Landskabsarkitekt/Ekstern rådgiver*

*Philip Rasmussen
Arkitekt/Ekstern rådgiver*

Cyklen som økonomisk motor i Odder kommune

Cyklen kan meget mere end at bringe borgeren fra havelågen til arbejde. Selvom Danmark er blevet kendt som et cykelland, der påkalder sig international interesse - så er mulighederne for at anvende cyklen som økonomisk motor og skabe regional vækst generelt undertippet i Danmark. Der mangler ellers ikke gode udenlandske erfaringer, hvor der er sat struktur på fericycling med imponerende resultater. Tyskland har eksempelvis i disse år en vækst på 10% indenfor fericycling, og den tyske cykelturisme rundede sidste år en omsætning på 10 mia Euro eller mere end den samlede danske turismeomsætning. I Norge er der flere eksempler på god lokal cykeløkonomi selvom der er tale om tyndt befolkede udkanter med dyre og langsomme adgangsforskelde.

Odder kommune kan noget helt andet med sin centrale placering og lette tilgængelighed. Cyklen kan give sit overbevisende bidrag til den attraktive bosætningskom-

mune, hvor der er let cykeladgang til letbanen, gode og sikre skoleveje, rekreative stier der er hurtige at komme til efter arbejdstid og generelt fine cykelforhold med de muligheder det indebærer for at udvikle og fremme det gode liv og folkesundheden.

Cykelturismens potentiale i Odder kommune er ligeså overbevisende. Odder kommune kan noget helt andet ved at henvende sig til en meget bred målgruppe af cykelturister, som både får smukke naturoplevelser og cykelafstand til Aros, Den gamle By, Moesgaard, cafélivet ved åen og let adgang til de meget forskellige attraktiver øer: Samsø, Tunø og Alrø.

Med baggrund i den opdaterede nationale viden om cykelfremme er der udarbejdet et forslag til cykelstrategi for Odder kommune, som vurderes at have optimal økonomisk afledt effekt, og samtidig være indenfor realistisk rækkevidde at gennemføre i løbet af 3-5 år.

Cykelparkeringen tæt på den kommende letbane. Det kan have betydning at synliggøre smidigheden i at kombinere letbanens forbedrede rejsetid med cyklens fleksibilitet. På Odder station kan det være oplagt at overveje toetages cykelparkering som det kendes fra hollandske stationer og stationer på S-togsnettet. Det er en god service at kunne parkere cyklen tæt på de bløde sæder i letbanen.

Banesti og bynær rekreation ved Odder - væsentlige elementer i udviklingen af fremtidens bosætningspotentiale.

Cyklister i Odder kommune er meget forskellige

Cyklister er meget forskellige og bruger cyklen i mange forskellige sammenhænge. I cykelstrategien er der fastlagt fire forskellige målgrupper: Skoleelever, hverdagscyklister, motionscyklister og feriecyklister. Når det er vigtigt at indkredse disse grupper, så hænger det sammen med at deres behov ikke altid er ens.

Oftentimes kan cykelstianlæg anvendes af mange forskellige cyklisttyper, men den højeste kvalitet i cykelnettet opnås bedst ved at forstå at behovene som regel er meget forskellige. For hverdagscyklisten handler det om at komme på arbejde, eller nå toget på Odder Station med gode omstigningsforhold og

let cykelparkering. For udflygtscyklisten er cykelturen målet i sig selv, hvor det er mindre væsentligt, at der er omveje hvis det blot er smukt og oplevelsesrigt. I de kommende afsnit gennemgås de enkelte cyklistgrupper, således som de tager sig ud i Odder kommune.

Skoleeleverne

Børnefamilierne er en af de vigtigste bosætningsmålgrupper i Odder kommune. Derfor er det naturligt at der sideløbende med investeringerne på skoleområdet, også foretages et eftersyn af skolevejene. Det har betydning både for forældrene at sikkerheden er optimal, ligesom aktuelle undersøgelser har påvist at cyklende skoleelever har en større indlæring. Det vil i Odder kommune være naturligt at tage udgangspunkt i den svenske 0-vi-

sion, hvor infrastrukturen indrettes således at målet er 0 personskader på skolelever i trafikken. Virkemidlerne er bredspektrede ligefra selvstændige cykelstier, bilfrie zoner ved skolerne og hastighedsdæmpninger af skolevejene. Udover den kommunale goodwill, der ligger i løbende at optimere skolevejenes sikkerhed, så skal man ikke undervurdere det bosætningspotentiale der ligger i det gode liv i kommunen.

Den etsporede cykelsti er langt bedre end ingenting - men ikke tidsvarende til at udvikle Odder kommune med cykelturisme og ladcykler fyldt med glade børn. Derfor skal cykelstierne kantudvides indenfor det eksisterende vejareal uden inddragelse af beplantning eller landbrugsjord.

Overalt langs cykelruter i Odder kommune domineres cykeloplevelsen af det dyrkede land og landbrugsproduktionen. Et særkende i kommunen - med sine fine højdepunkter.

Hverdagscyklisterne

I Odder kommune er der to typer af hverdagscyklister - dels dem der bor og har job i kommunen med forholdsvis kort cykelafstand, dels pendlerne til Horsens, Skanderborg og Aarhus. Den sidste gruppe ligger på kanten af at have et stort cykel-potentiale, uagtet at der allerede idag er folk der bor og betaler skat i Odder og cykler til Aarhus - hele året. Afstanden og terrænforholdene betyder at den daglige cykelpendling imellem Aarhus og Odder har sine naturlige begrænsninger. Derfor har cyklen en helt anden vigtig funktion for denne gruppe - nemlig kombinationen med den kommende letbane.

Det kan enten være i form af gode cykelparkeringsfaciliteter ved stationerne i kommunen i kombination med gode medtageordninger, der kombinerer cyklens smidighed med letbanen. Det er først og fremmest ved stationen i Odder at det vil være naturligt at styrke cykelparkeringen, og gerne efter hollandsk forbillede kombinere cykelparkeringen med en cykelsmed, således at cyklen kan repareres, mens man er på job. Endelig skal man ikke undervurdere glæden ved at bo i Odder og 6 gange om året cykle til arbejde - selvom det er 25 km hver vej.

Udflugts- og motionscyklisterne

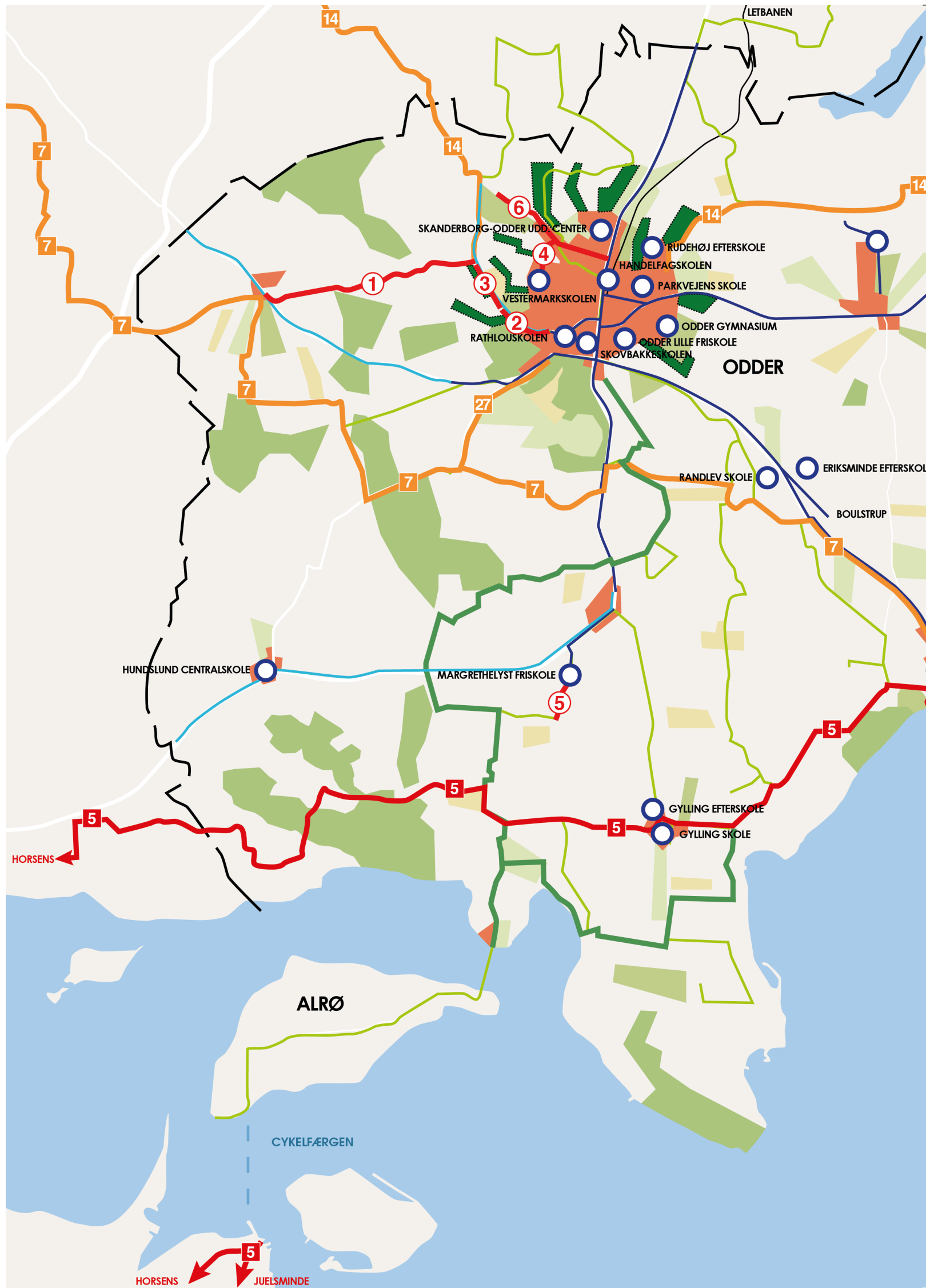
Kommunen har mange flotte landskabstræk, der står i skærende kontrast til de urbane forstads miljøer omkring Aarhus. Det er vigtigt at forstå hvad det er for roller, som udflugtscyklisterne har i kommunen. Der er nemlig mange typer. Det gælder både århusianere, der luffer racercyklen i weekenden uden at lægge penge i kommunen. Det

gælder borgeren i Odder som bruger den lette adgang til natur efter fyraften, og det gælder børnefamilien der tager afsted i weekenden. Cykelstrategien har først og fremmet fokus på at styrke mulighederne for oplevelsesrig motionscykling for borgerne i Odder kommune, og derigennem styrke den alternative bosætningskommune

Feriecyklisterne

I Odder kommune er der to typer af feriecyklister. Dels dem der lejer sommerhus og oplever kommunen fra en cykelsaddel, og dels dem som er på gennemrejse. Selvom

disse grupper er meget forskellige - så har de begge et stort lokalt udviklingspotentiale. God skiltning og information skal styrke deres afledte effekt i lokalsamfundet.

SAMMENHÆNGENDE MED
SUPERCYKELSTIERNE I AARHUS KOMMUNE

5

14

KYSTSTI LINJEFØRES HENSYNSFULDT
OVERFOR SOMMERHUSOMRÅDERNE

SKOLE

5

HOU MARITIME IDRÆTSEFTERSKOLE

HOU SKOLE

TUNØ

TUNØFÆRGEN

NY NATIONAL CYKELRUTE
AARHUS - SAMSØ - KØBENHAVN

- NATIONAL CYKELRUTE 5
- REGIONAL RUTE
- FORSLAG TIL LANDRUTE
- EKSISTERENDE REKREATIVE RUTER
- EKSISTERENDE KOMMUNALE STIER
- PLANLAGTE KOMMUNALE STIER
- SKOLER
- SKOVREJSNINGSMULIGHEDER, DER KAN DRØFTES
NÆRMERE MED JORDBRUGET

PRIORITEREDE PROJEKTER

- KANTBANER LANGS GROBSHULEVEJ
- CYKELSTI VED SNÆRILDVEJ (VENNELUNDSVEJ-VESTERMARKEN)
- CYKELSTI VED SNÆRILDVEJ (GROBSHULEVEJ-VESTERMARKEN)
- CYKELSTI VED VENNELUNDSVEJ (BALLEVEJ-VESTERMARKEN)
- CYKELSTI MELLEM FALLING BY - MARGRETHELYSTSKOLEN
- PENDLERRUTE TIL LETBANEN

Cykelplanens delelementer og anlægsopgaver

Med baggrund i cyklistmålgruppernes behov er der oplystet en række anlægsønsker, der er sammentænkt de steder hvor det er muligt. I de kommende afsnit gennemgås de enkelte indsatsområder.

Byens trafikarealer i Odder

Som kommunens hovedby er det vigtigt at cykelstianlæg i Odder udformes med et bredere sigte, der understreger det bymæssige og i sin udformning medvirker til at fremme smukke bymiljøer omkring cykelstianlæg. Det er et af kommunens vigtigste visitkort, og noget

af det første der møder turisten og den potentielle tilflytter. Det samme gør sig gældende omkring stationer, hvor de gode adgangsforhold, cykelparkering og æstetik tilsammen skal sende de gode fremadrettede signaler.

Den lille to sporede kommunevej i Odder kommune - omdannet til det såkaldte 2 minus 1 profil, der vinder stort indpas i det åbne land i disse år.

Trafikveje/nye tværprofiler

De overordnede veje til Horsens, Skanderborg, Hou og Aarhus skal signalere fremkommelighed, da det har betydning for kommunens bosætningspotentiale. Cykel-faciliteter ved disse veje bør derfor

udføres som rigtige stier i samarbejde med nabokommunerne. På de øvrige veje kan der arbejdes med nye udformninger af tværprofil - eksempelvis 2 minus 1 profil.

Kantudvidelse af de smalle stier

Det er godt at de smalle stier er der, men deres smalle bredde er helt utidssvarende. Foreslås stierne kantudvidet uden ekspropriation. Desuden skal de ses i en større

sammenhæng - cykelrute Aarhus-Samsø-København - for at sikre en optimal finansiering af anlægsarbejdet.

Holsteinsgade som kombineret sivegade og cykelgade med gadetræer og kantstøttestensparkering. Et eksempel på hvordan cykelveje i byer kan bidrage til andre kvaliteter - udover at styrke cykelforholdene. I dette tilfælde at medvirke til flotte op oplevelsesrige byrum i Odder, som har betydning både for turisme og bosætningsbrandet.

Den lille landskabssti udenfor Odder - placeret hvor den ikke generer landbrugsdriften, men styrker den bynære adgang til naturen.

Landskabsstier i forbindelse med skovrejsning

Odder kommune ejer en del byudviklingsarealer ved Odder. Det anbefales at overveje hvordan der tæt på byen kan suppleres med små landskabsstier, der er målrettet bybefolkningen. Det vurderes at kunne blive et godt aktiv i kommunens bosætningsindsats. Landskabs-

stierne kan kombineres med mindre skovrejsningsprojekter/levende hegn på arealer, hvor det er oplagt i relation til den fortsatte landbrugsdrift. Naturstyrelsen har gennemført undersøgelser, der dokumenterer en gunstig husprisudvikling ved sådanne tiltag.

Kyststierne

En ny stiforbindelse langs kyst imellem Hou og helt frem til Aarhus - vurderes at blive et stort aktiv for kommunen. Stien skal tracers hensynsfuldt forbi sommerhusbebyggelser - gerne i et oplevelsesmæssigt varieret forløb, der veksler imellem tæt linjeføring ved kysten i åbne

områder, og et forløb bagved bebyggelserne. Kystruten skal ses i sammenhæng med Aarhus kommunes cykelstiplanlægning, da det kan lette finansieringen. Efter samme model ønskes cykelrute langs Horsens Fjord.

Småøerne

Cykelforholdene på Tunø er ganske vist begrænset, ligesom der er grænser for hvor meget cykelturisme man skal belaste øen med. Tunø, Alrø og Samsø er imidlertid vigtige brikker i en cykelstrategi

for Odder kommune. Det skyldes dels de åbenlyse fordele ved at lade disse kvaliteter være en del af markedsføringen af kommunen, dels mulighederne for at styrke den samlede finansiering.

Stien langs kysterne som kommunens nye flagskib på cykelområdet. Stierne kan åbne for noget kystnatur, som ellers ikke umiddelbart er tilgængeligt - og slet ikke for feriecyklister på gennemrejse. Det er oplagt at se kyststier i en helhed som et led i forbedring af Østkyststruten - den nationale cykelrute

Cykelstrategien i en større geografi

Cykeltrafikken og cykelplanlægning udvikler sig meget i disse år - også i Odder kommunes nærområde.

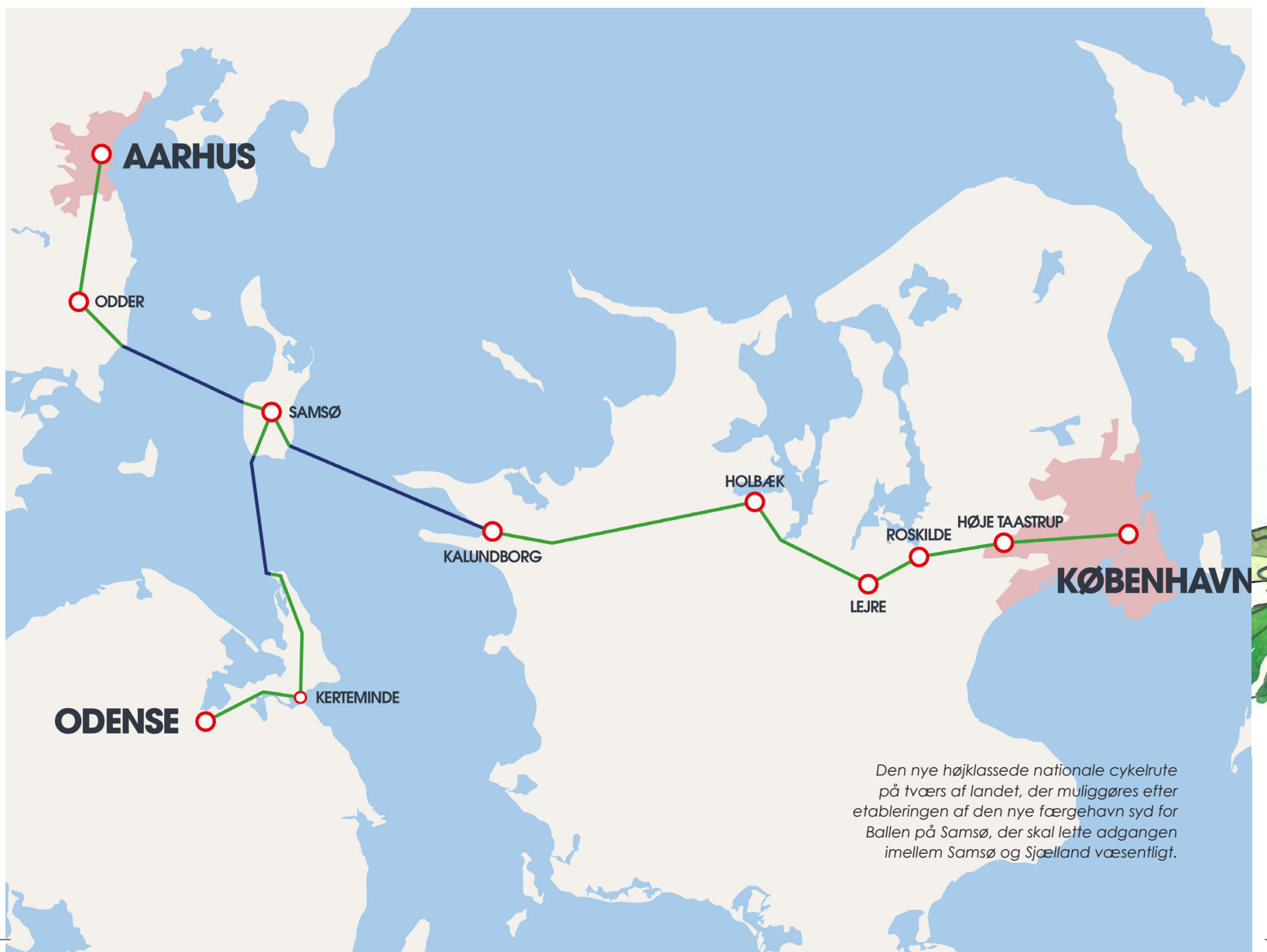
Her følger et par eksempler: Aarhus kommune har igangsat et arbejde med supercykelstier og har i foråret 2013 modtaget 49,2 mio fra statens supercykelstipulje, en pulje der er forbeholdt landets 5 største byer.

Det er naturligt at adgangsforholdene imellem Odder og Aarhus sammentænkes med supercykelstiprogrammet - herunder også det

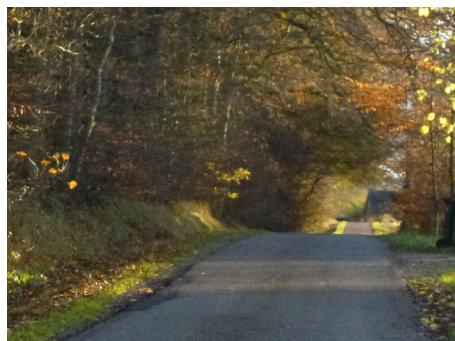
planlagte bycykelkoncept. Mod øst har Samsø kommune fået statens godkendelse af anlæggelsen af ny færgehavn syd for Ballen, og har ved transportforliget i maj 2013 modtaget statsmidler til anlægsarbejdet. Projektet skal væsentligt styrke tilgængeligheden til Sjælland. Som et afledt projekt er der igangsat et supercykelstiprojekt på tværs af landet, der skal gøre det lettere at komme på tværs af landet - på cykel.

Det er ganske vist begrænset hvor mange cykelturister man kan belaste Tunø med. Derimod er der nærmest ubegrænset plads til parkerede cykler i Hou. Øns tilstedeværelse i markedsføringen af området er vigtig - også når det gælder cykelturisme.

Den nye højklasede nationale cykelrute på tværs af landet, der muliggøres efter etableringen af den nye færgehavn syd for Ballen på Samsø, der skal lette adgangen imellem Samsø og Sjælland væsentligt.

Mange steder i kommunen er der flotte beplantede landskabstræk langs cykelvejene. Andre steder trænger vejmiljøet til et eftersyn.

Cykelplanens detaljer

Et er den overordnede cykelplan - noget andet er detaljerne, der skal styrke indtrykket af den gode cykelkommune. Det gælder skiltning, den gode historie fortalt elektronisk og beplantningerne der skal understrege den attraktive kommune. Beplantninger nu om dage er blevet skrædderkunst der bevæger sig indenfor rammerne af sikkerhedshensyn og sparsomme driftsmidler. De rette vejplantninger kan imidlertid få en væsentlig funk-

tion netop i Odder kommune. Det kan være ved at anvende driftsvenlige læhegn de steder hvor der er mange hverdagscyklister og hvor læeffekter kan medvirke til at gøre cyklen anvendelig en større del af året. Andre steder hvor vejene anvendes til udflugt og feriecykling er det mere oplagt med solitære træer eller direkte vejtræer, hvor dette er sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

En lille kommunevej i det åbne land i Odder kommune, hvor det kan være sikkerhedsmæssigt forsvarligt at anvende træer i mere klassisk forstand som ramme om en vigtig cykelrute for cyklister på udflugt og ferie. Det kunne eksempelvis være en strækning af den nationale cykelrute 5.

